

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ НАУКИ, ОСВІТИ,
ТЕХНОЛОГІЙ І СУСПІЛЬСТВА**

**MODERN CHALLENGES AND TOPICAL
ISSUES OF SCIENCE, EDUCATION,
TECHNOLOGY AND SOCIETY**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**6 жовтня 2023 р.
October 6, 2023**

**м. Ізмаїл, Україна
Izmail, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Сучасні виклики та актуальні проблеми науки, освіти, технологій і суспільства: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Ізмаїл, 6 жовтня 2023 р.): у 2 ч. Ізмаїл: ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. 67 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні виклики та актуальні проблеми науки, освіти, технологій і суспільства» з:

Академія Державної пенітенціарної служби

Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України

Державний навчальний заклад "Буцький політехнічний професійний ліцей"

Державний торговельно-економічний університет

Державний університет «Житомирська політехніка»

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Долішньолужецька гімназія Дрогобицька ОТГ

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Інститут педагогіки НАПН України

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Київський військовий ліцей ім. І. Богуна

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Київський національний університет театру, кіно і телебачення

Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради «Обласний центр медичної статистики, здорового способу життя та інформаційно-аналітичної діяльності»

Комунальний заклад «Вінницький ліцей № 7 ім. Олександра Сухомовського»

Львівський національний університет імені Івана Франка

Мукачівський державний університет

Національна дитяча спеціалізована лікарня «ОХМАТДИТ»

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Національний транспортний університет

Національний університет «Львівська політехніка»

Національний університет «Одеська політехніка»

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

**Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Національний фармацевтичний університет
НТУ «Дніпровська Політехніка»
Одеський національний економічний університет
Одеський національний медичний університет
Одеський національний технологічний університет
Одеський національний університет імені І. Мечникова
Оздоровчий центр «Перлина Лайф»
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
Сумський національний аграрний університет
41ОСБ, Східний фронт, Київ
ТОВ «Компанія «Укрбакалія»
Ужгородський торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Українська інженерно-педагогічна академія
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Хмельницький національний університет
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Центральноукраїнський національний технічний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти та технологій.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: педагогічних наук; філологічних наук; економічних наук; юридичних наук; психологічних наук; медичних наук; фармацевтичних наук; біологічних наук; сільськогосподарських наук; технічних наук; філософських наук; географічних наук; фізико-математичних наук; культурології; фізичного виховання та спорту; державного управління; соціальних комунікацій.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ SECTION 1. PEDAGOGICAL SCIENCES	7
<i>Анзилевич Н. Є., Поповська О. А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	7
<i>Аніщенко В. О.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ПРАВА ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ	8
<i>Буханчук Н. В.</i> СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНА РОБОТА З МОЛОДДЮ З ООП.....	9
<i>Бондарчук Н., Мирончук Н.</i> ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	10
<i>Вовк Л. А.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	12
<i>Гаврилишена О. О.</i> ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДРУЧНИК ЯК ЗАСІБ АДАПТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	13
<i>Калічак Ю. Л., Долішняк Н. В.</i> ВПЛИВ РОДИНИ НА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	15
<i>Калічак Ю. Л., Чомко І. В.</i> ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	16
<i>Калічак Ю. Л., Коваль І. О.</i> РОЛЬ ПСИХОДІАГНОСТИЧНИХ МЕТОДИК У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	18
<i>Калічак Ю. Л., Фідик Д. Т.</i> СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	20
<i>Калічак Л. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» В СУЧАСНІЙ ГІМНАЗІЇ	21
<i>Каптур Г. А.</i> ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	23
<i>Лебідь О. М.</i> ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ЯК СУЧАСНИЙ ВИКЛИК ДЛЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ТА ЯК НАЙБІЛШ ЕФЕКТИВНИЙ ЇЇ РУШІЙ.....	24
<i>Левицька А. І.</i> ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАУКОВЦЯ ТА ДИСЕРТАНТА	26

педагогіки, має бути формування певного рівня соціальних якостей таких як самовизначення, самосвідомості і самовираження відповідно до можливостей молодій людини з ООП та оточуючого середовища, що є якісним ступенем прояву соціальної сутності людини на індивідуальному рівні, здатністю творчо взаємодіяти з соціальним середовищем в інтересах суспільства і самої особистості, тобто загальною метою соціально-педагогічної роботи є створення оптимальних умов соціалізації людини [1, с.140-143].

Завданням соціально-виховної роботи є створення умов для розвитку кожної людини, враховуючи їхні індивідуальні особливості, а саме [2]:

– Забезпечення доступу до освіти та розвитку. Однією з головних функцій соціально-виховної роботи є забезпечення доступу до якісної освіти та можливостей для розвитку. Це може включати в себе створення спеціалізованих навчальних програм, навчання на рівних умовах із молоддю з нормотиповим розвитком, а також залучення кваліфікованих педагогічних працівників, які вміють працювати з особами з ООП.

– Соціальна інтеграція та партнерство. Соціально-виховна робота спрямована на забезпечення соціальної інтеграції молоді з ООП. Це означає створення можливостей для участі у суспільному житті, включаючи спорт, мистецтво, культурні заходи та волонтерську діяльність. Важливо також створювати партнерські зв'язки з громадськими організаціями та установами для спільної роботи над інклюзивними проектами та програмами.

– Розвиток самоідентифікації та самоповаги. Соціально-виховна робота повинна сприяти розвитку самоідентифікації та підвищенню самоповаги у молоді з ООП. Це може бути досягнуто через позитивне спілкування, стимулювання інтересів та талантів, а також підтримку в досягненні особистих цілей та амбіцій.

– Соціально-виховна робота як ключ до інклюзивного суспільства. Соціально-виховна робота з молоддю з ООП відіграє важливу роль у формуванні інклюзивного суспільства, де кожна особа, незалежно від її освітніх потреб, має можливість розвиватися та виражати себе. Це сприяє розбудові більш справедливого та рівного суспільства, де всі мають право на щасливе та вдале життя.

Отже, завдяки ефективній соціально-виховній роботі молоді з ООП може знайти своє місце в суспільстві, реалізувати свій потенціал та стати активними учасниками громади. Система соціального-виховного супроводу дітей з ООП має бути спрямована на створення належних умов, які забезпечуватимуть підвищення соціальної активності молоді, формування ціннісних установок, розвиток інтелектуальних процесів, що відповідають психічним і фізичним можливостям людини з ООП.

Список літератури

1. Василенко О.М. Соціально-педагогічні умови адаптації молодших школярів з особливими потребами до навчання в загальноосвітній школі : *дис... канд. пед. наук* : 13.00.05. Хмельницький, 2010. 192 с.

2. Психологічний та соціально-педагогічний супровід навчання і виховання «особливої дитини» у школі : *метод. посіб.* Чернівці : Технодрук, 2009. 196 с.

УДК 37.032

Бондарчук Н.

здобувачка магістерського рівня вищої освіти,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,

Мирончук Н.

доктор педагогічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Soft skills – це універсальні соціальні, інтелектуальні та вольові навички, які сприяють успішній життєдіяльності людини. Soft skills можемо розуміти як особисті якості кожної людини, які відображають її поведінку, навички міжособистісного спілкування й допомагають краще взаємодіяти з іншими.

Дослідження проблеми розвитку soft skills охоплює напрями: особливості формування soft skills у різних контекстах (О. Демченко, О. Савченко), формування універсальних навичок в учнів початкової школи (В. Філінюк, Н. Білозір), використання театралізованої діяльності в розвитку в здобувачів освіти soft skills (О. Демченко, О. Казмірчук, І. Кругленко, О. Жовнич, І. Стахова) та інші.

Soft skills – універсальні навички, які формуються ще в дошкільному віці й розвиваються та удосконалюються під час шкільного навчання. У Концепції Нової української школи і в навчальних програмах вони подаються як наскрізні уміння. Для школяра важливими є навички комунікації, вміння адаптуватися, вміння розподіляти час, розв'язувати проблеми, працювати в групі/команді, проявляти лідерські якості й навички міжособистісної взаємодії.

Важливим умінням учня є критичне мислення – здатність розмірковувати й ефективно аналізувати інформацію. Критичне мислення включає в себе процес збору інформації або проблем і їх обробку найлогічнішим способом для пошуку й отримання важливих рішень. Учні повинні вміти осмислювати й аналізувати факти, події, ситуації, співставляти різні позиції, узагальнювати і робити висновки.

Перебування в колективі та потреба розв'язувати спільні навчальні завдання потребує від молодшого школяра налагоджувати ефективні стосунки, використовувати усні та письмові комунікативні вміння, щоб викласти й аргументувати свою позицію. Вміння керувати власними емоціями, відчувати їх, розуміти та відстежувати свої реакції й адекватно реагувати в різних ситуаціях потребує відповідного рівня сформованості емоційного інтелекту учнів, стриманості, рівноваги. Крім того, молодший школяр має бути здатним до командної роботи – враховувати позиції інших учасників групи під час розв'язання спільного завдання, надавати допомогу і підтримку, брати на себе відповідальність і поступатися лідерством іншим.

Формування в молодших школярів soft skills потребує від учителя діагностичних, проєктувальних, організаційних та інших умінь. Насамперед важливо з'ясувати, які soft skills в учнів розвинені відповідно, а які потребують формування. З цією метою вчитель має здійснити діагностику.

О. Демченко, О. Казмірчук, О. Жовнич, І. Стахова пропонують низку методик і методів, які можливо використати для вивчення рівня сформованості soft skills: візуально-асоціативний тест, тест емоційного інтелекту А. Манойлова, тест соціального самоконтролю М. Снайдера, тест розвитку особистісної креативності О. Туник, тест комунікативних і організаторських здібностей В. Синявського, Б. Федоришина, спостереження та інші [1, с. 185].

У дослідженні цих авторів [1] йдеться про те, що найулюбленішим видом діяльності молодших школярів є театралізація – 72,6% респондентів. Учніям подобається брати участь у театралізованих іграх, інсценізаціях, самостійно придумувати сценарії ігор, уявляти себе в ролі літературних героїв. Участь учнів у театралізованих видах діяльності спонукає їх творчо мислити, аналізувати, критично оцінювати дії та вчинки персонажів, формувати власну позицію щодо їх схвалення чи осуду, розвиває вміння комунікації, взаємодії та відповідальності в ситуаціях прийняття рішень тощо.

До шляхів розвитку в молодших школярів базових універсальних навичок засобами театрального мистецтва віднесемо такі:

- упровадження інноваційних форм, методів і засобів навчальної діяльності учнів: елементи тренінгу, майстер-класи, веб-квест, ігровий практикум, віртуальні екскурсії та ін.;
- організація театралізованої діяльності з дітьми молодшого шкільного віку під час вивчення навчальних дисциплін;
- виконання творчих завдань з організацією театральної діяльності учнів під час вивчення навчальних дисциплін і в позаурочній діяльності;
- створення на базі закладу освіти театрального гуртка як ефективного засобу формування в учнів початкової школи відповідних навичок;
- відвідування театральних вистав з їх подальшим обговоренням тощо.

Крім того, доцільно використовувати різні вправи з подальшою театралізацією. Такі види роботи можуть допомогти школяру розвинути емоційний інтелект, сформувати емоційні компетентності, розвинути комунікативні здібності, формувати впевненість, навички самопрезентації, Театралізовані вправи спрямовані на формування в учня навичок, що сприятимуть розвитку особистості та її індивідуальних характеристик.

Список літератури

1. Демченко Н., Казмірчук О., Жовнич О., Стахова І. Підготовка студентів до використання театралізованої діяльності для розвитку в дітей soft skills: європейський контекст. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 64. С. 181-192.

2. Калашникова Ю. *Розвиток soft skills учнів початкової школи*. Режим доступу: <https://bit.ly/3oX2GEh>

3. Філінюк В., Білозір Н. Soft skills: готуємо учнів до успішної життєдіяльності. *Учитель початкової школи*. 2020. №11-12. С. 9-10.

УДК 378.147

Вовк Л. А.

аспірантка кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва,
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Швидкий прогрес сучасного суспільства та впровадження нових технологій вимагають кардинальних змін на ринку праці від майбутнього фахівця з врахуванням його творчого потенціалу. Лише креативний працівник здатний до створення, керування та вигадання нових теорій, технологій, розвитку нових напрямків, може знаходити рішення для складних та нетрадиційних ситуацій. Тому гарантування можливості використання творчого потенціалу особистості майбутнього педагога професійного навчання є одним із головних завдань вищої освіти.

Творчість є загальним фактором як для еволюції, так і для розвитку особистості. Інновації в освіті розглядаються сьогодні як зміна парадигми, коли нове фундаментальне наукове забезпечення практичних новаторських починань стимулює розвиток та саморозвиток творчої активності майбутнього молодого фахівця. У діяльності викладача педагогічного вузу одним із важливих напрямів є орієнтація майбутнього фахівця на творче використання інноваційного педагогічного досвіду, на виховання самої потреби у інноваціях. Пошук резервів розвитку творчого потенціалу особистості майбутнього педагога професійного навчання спирається на виявлення іншої моделі змісту освіти, яка повинна принципово відрізнятися від масової та має включати як засвоєння інформації, так і засвоєння гностичних, проєктувальних, конструктивних, комунікативних, організаторських умінь, які сприяють саморозвитку особистості здобувача освіти.

Аналізуючи сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти науковці констатують, що сучасні випускники педагогічних вузів мають вкрай низьку методологічну, психологічну, педагогічну культуру та практично не готові до активної участі в інноваційній, експериментальній, дослідній діяльності. Такі в загальному вигляді напрями пошуків найефективнішого шляху освіти, що стимулюють пробудження творчості, креативності майбутнього педагога професійного навчання. Саме в ідеях інновації багато вчених, дослідників, педагогів вбачають можливість реалізації розвитку творчого потенціалу здобувачів освіти.

Як зазначає Т. Надвинична, розвиток творчого потенціалу студентів може бути найбільш продуктивним, якщо почати його формування на ранніх етапах навчання, зокрема на перших двох курсах. Оскільки випускники шкіл приходять до закладів вищої освіти вже з певним рівнем знань, умінь і здібностей, важливо створити такі умови, за яких вони